

Perspektiver på udeskole i relation til læsning, matematikfærdigheder og motivation for læring

1. Introduktion

”Vi har et fuldt pensum, vi skal nå. Så hvis jeg følte, at de lærte mindre af at være ude, så tror jeg ikke, at jeg havde gjort det” Kvindelig udeskolelærer, Arden skole (dr.dk)

Citatet er taget fra et interview med en kvindelig udeskolelærer, som DR nyheder lavede i forbindelse med TEACHOUT² projektets konference i oktober 2017, hvor de præliminære resultater fra hele TEACHOUT projektet blev fremlagt. Denne udeskolelærer er, som citatet illustrerer, meget positiv stemt overfor udeskole, og af den overbevisning, at den undervisning hun effektuerer uden for klasseværelset fører til øget læring hos hendes elever. Der er da også en stigende interesse for at praktisere udeskole, og udeskole er gået fra at være en græsrodsbevægelse til, at cirka 17 % af alle skoler i Danmark praktiserer denne form for undervisning (Barfod, Ejbye-Ernst og Bentsen, 2016). Udeskoles definition varierer³, men udeskole anses generelt for at indeholde en lang række potentialer, hvor læring, trivsel, motivation og fysisk aktivitet kan fremmes (Becker, Lauterbach, Spengler, Dettweiler, & Mess, 2017; Fägerstam & Blom, 2013; Fägerstam & Samuelsen, 2014 og Nielsen, Mygind, Bølling, Otte, Schneller, Schipperijn...Bentsen, 2016 og Rickinson, Dillon, Teamey, Morris, Choi, Sanders & Benefield, 2004). Langt den største del af den viden vi har om udeskoles potentialer er baseret på casestudier, og flere (kvasi-eksperimentielle) studier efterspørges (Becker et al., 2017). Vores viden om udeskoles pædagogiske praksis, er dermed også baseret på ganske få

---

² Indeværende projekt er et delstudie i TEACHOUT, som består af 4 studier, der alle ser på udeskole: Fysisk aktivitet, Trivsel, Læring og lærerne.

³ I Danmark betragtes udeskole som undervisning, der tager udgangspunkt i fagenes mål, praktiseres i natur eller kultur og foregår regelmæssigt hen over et skoleår (Bentsen og Jensen, 2012).

casestudier. Eksisterende viden omhandler særligt udeskole karakteriseret som indeholdende meningsfuld og motiverende læring, hvor en veksling mellem det abstrakte og konkrete, og evnen til at transformere oplevelser til viden via en reflekterende og diskuterende undervisning anses som centrale og værdifulde elementer i den pædagogiske praksis (Barfod, 2017; Bentsen og Jensen, 2012; Dahlgren & Szczepanski, 1998; Jordet, 2010; Mygind, 2010).

Interessen for udeskole afspejles også i Undervisningsministeriet, hvor projekter som Udvikling af Udeskole og DGI's udeskole projekt har modtaget støtte (DGI, 2014; Undervisningsministeriet, 2014), og hvor evidens for denne praksis efterspørges (Clearinghouse, 2014a). Undervisningsministeriet ser i stigende grad evidens som et grundlæggende udgangspunkt for pædagogisk praksis i folkeskolen (Krejsler, Hjort, Fibæk Lauersen, Moss og Braad, 2008), hvilket blandt andet illustreres gennem de internationale programmer for elevbedømmelse (Pisa og Timms), og nationalt med de nationale test.

Udeskole repræsenterer et pragmatisk syn på læring (Barfod, 2017; Fägerstam, 2012) inspireret af reformpædagogen Dewey (ibid), og samtidig har udeskole også et social-konstruktivistiske islæt, som særligt er synlig ved lærernes syn på læring og undervisning (Glackin, 2016; Fägerstam, 2012; Ejbye-Ernest, Barfod & Bentsen). Evidens repræsenterer derimod et mere positivistisk udgangspunkt, hvilket kan være grunden til at publiceret forskning om udeskole næsten udelukkende er baseret på casestudier, som ofte vurderes som havende svag evidens (Becker et al., 2016; Cohen, Manion & Morrison, 2011). Målet for indeværende afhandling er derfor, at undersøge udeskoles potentialer – kvantitativt – og operationaliseret gennem: motivation for læring, læsning og matematiske færdigheder.

1.1 Forskningsspørgsmål

Det overordnede mål med indeværende projekt er at skabe ny viden omkring udeskoles potentialer inden for motivation for læring, og læring operationaliseret som læsefærdigheder og matematik færdigheder. Det grundlæggende mål for folkeskolen er, at eleverne skal blive fagligt dygtige og oplyste, og at skolen skal forberede dem til en fremtid som demokratiske medborgere (Folkeskolens formålsparagraf, 2006). Læring er centralt i skolen, og for at lære, skal eleverne være motiveret for læring. Derfor undersøges elevernes motivation for læring i delstudie I.

Dansk og matematik er folkeskolens største fag, og er de to af områder, der testes i nationale tests. Derfor er disse to fag i denne afhandling valgt ud som centrale. For at simplificere forskningen, er læsning udvalgt som repræsentant for dansk, da læsning er en af grundstenene for at kunne klare sig gennem uddannelsessystemet. I matematik er matematiske færdigheder valgt som område.

Denne afhandlings overordnede mål er derfor at undersøge:

Hvilken betydning har udeskole for elevernes motivation for læring? og hvad er sammenhængen mellem børns eksponering for udeskole og deres læringsudbytte i læsning og matematik?

Mine tre artikler er alle delstudier, der samlet set søger at svare på ovennævnte spørgsmål.

De udspecificerede forskningsspørgsmål er derfor:

1. *Hvad er sammenhængen mellem udeskole og skoleelevers motivation for læring? (artikel I)*
2. *Hvad er sammenhængen mellem skoleelevers læsning og systematisk undervisning i udeskole? (artikel II)*
3. *Styrkes skoleelevers matematiske færdigheder efter et udeskoleforløb sammenlignet med elever, som ikke har været i udeskole? (artikel III)*

1.2.2. Afhandlingens struktur

Afhandlingen falder i to dele. Den første del er kappen og den anden del er de tre artikler. I kappen vil jeg redegøre for og konkretisere udeskole begrebet og forsøge at give et overblik over den viden, der allerede eksisterer på området. Dernæst vil jeg forsøge at identificere og konkretisere de læringsperspektiver, der eksisterer i den pædagogiske praksis udeskole fordrer. Efterfølgende kommer en indføring i valgte metode og studiedesign efterfulgt af et resultat afsnit, hvor resuméer af de tre artikler kan findes. Slutteligt vil hele afhandlingens fund og metode blive diskuteret, perspektiveret og konkluderet.